

Matthäus Passion van Bach BWV 244

Tekst en Nederlandse vertaling

EERSTE DEEL

1. <i>Doppel-Chor</i>	Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen,
Sehet - wen ? - den Bräutigam,
Sehet ihn - wie ? - als wie ein Lamm.	Kom, uw dochters, deel mijn rouw
Zie - wie ? - de Bruidegom Christus,
Zie Hem - hoe ? - als een lam
<i>Choral</i>	O Lamm Gottes, unschuldig
Am Stamm des Kreuzes geschlachtet,	O Lam van God, onschuldig
Aan het hout van het kruis geslacht,
<i>Doppel-Chor</i>	Sehet - was ? - seht die Geduld,	Zie - wat ? - zijn geduldige liefde
<i>Choral</i>	Allzeit erfund'n geduldig,
Wiewohl du warest verachtet.	Immer geduldig bevonden,
Hoewel U werd veracht.
<i>Doppel-Chor</i>	Seht - wohin ? - auf unsre Schuld.	Zie - waarheen ? - op ons vergrijp
<i>Choral</i>	All Sünd hast du getragen,
Sonst müssten wir verzagen.	Alle zonden heeft U gedragen,
Anders moesten wij wanhopen.
<i>Doppel-Chor</i>	Sehet ihn aus Lieb und Huld,
Holz zum Kreuze selber tragen.	Zie Hem, uit liefde en genade,
Zelf het kruishout dragen.
<i>Choral</i>	Erbarm dich unser, o Jesu, o Jesu !	Heb medelijden met ons, o Jezus, o Jezus.
2. <i>Evangelist</i>	Da Jesus diese Rede vollendet hatte, sprach er zu seinen Jüngern:	Toen Jezus deze woorden gesproken had, zei Hij tegen zijn discipelen:
<i>Jesus</i>	Ihr wisset, dass nach zweien Tagen Ostern wird und des Menschen Sohn wird überantwortet werden, dass er gekreuziget werde.	Jullie weten dat het over twee dagen Pasen zal zijn, en de Mensenzoon overgeleverd zal worden om gekruisigd te worden.
3. <i>Choral</i>	Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen,
Dass man ein solch scharf Urteil hat gesprochen ?
Was ist die Schuld, in was für Missetaten
Bist du geraten ?	Liefste Heer Jezus, wat hebt U misdaan,
Dat men een zo hard vonnis heeft uitgesproken ?
Wat is uw schuld, tot wat voor misdaden
Bent U te buiten gegaan ?
4. <i>Evangelist</i>	Da versammelten sich die Hohenpriester und Schriftgelehrten und die Ältesten im Volk, in den Palast des Hohenpriesters, der da hiess Kaiphas. Und hielten Rat, wie sie Jesum mit Listen griffen und töteten. Sie sprachen aber:	Toen kwamen de hogepriester en schriftgeleerden, en de oudsten van het volk, bijeen in het paleis van de hogepriester, genaamd Kajafas, en hielden overleg, hoe zij Jezus grijpen en doden zouden. En zij zeiden:
5. <i>Chor</i>	Ja nicht auf das Fest, auf dass nicht ein Aufruhr werde im Volk.	Maar niet op het feest, zodat er geen oproer onder het volk ontstaat.
6. <i>Evangelist</i>	Da nun Jesus war zu Bethanien, im Hause Simonis des Aussätzigen, trat zu ihm ein Weib, die hatte ein Glas mit köstlichem Wasser, und goss es auf sein Haupt, da er zu Tische sass. Da das seine Jünger sahen, wurden sie unwillig und sprachen:	Toen Jezus in Bethanië was, in het huis van Simon de melaatse, kwam er een vrouw naar Hem toe met een fles met kostbare zalf, en goot die uit over zijn hoofd, terwijl Hij aan tafel zat. Toen zijn discipelen dat zagen, waren ze verontwaardigd, en zeiden:
7. <i>Chor</i>	Wozu dienet dieser Unrat ? Dieses Wasser hätte mögen teuer verkauft, und den Armen gegeben werden.	Waartoe deze verspilling ? Deze zalf had goed geld kunnen opbrengen, dat aan de armen gegeven had kunnen worden.
8. <i>Evangelist</i>	Da das Jesus merkte, sprach er zu ihnen:	Toen Jezus dat merkte, zei Hij tegen hen:
<i>Jesus</i>	Was bekümmert ihr das Weib ? Sie hat ein gut Werk an mir getan ! Ihr habet allezeit Arme bei euch, mich aber hat ihr nicht allezeit ! Dass sie dies Wasser hat auf meinen Leib gegossen, hat sie getan, dass man mich begraben wird. Wahrlich, ich sage euch: Wo dies Evangelium geprediget wird in der ganzen Welt, da wird man auch sagen zu ihrem Gedächtnis, was sie getan hat.	Wat vallen jullie deze vrouw lastig ? Ze heeft Mij goed behandeld. Jullie zullen altijd armen om je heen hebben. Mij echter hebben jullie niet altijd. Dat ze deze zalf over Mij heen heeft gegoten, heeft ze gedaan, omdat men Mij begraven zal. Ik verzeker jullie: waar dit Evangelie gepredikt wordt, waar ook ter wereld, daar zal ook worden verteld tot haar nagedachtenis, wat zij gedaan heeft.
9. <i>Eine Stimme</i>
(Alt)	Du lieber Heiland du,
Wenn deine Jünger töricht streiten,
Dass dieses fromme Weib
Mit Salben deinen Leib
Zum Grabe will bereiten;
So lasse mir inzwischen zu,	O, liefdevolle Verlosser,
Als uw discipelen er bezwaar tegen maken,
Dat deze vrome vrouw
Met zalf uw lichaam
Voor het graf wil voorbereiden;
Sta mij dan intussen toe,

	Von meiner Augen Tränenflüssen Ein Wasser auf dein Haupt zu giessen.	Met de vloed van mijn tranen Water over uw hoofd te gieten.
10. <i>Arie</i>	Buss und Reu, Knirscht das Sündenherz entzwei, Dass die Tropfen meiner Zähren Angenehme Spezerei, Treuer Jesu, dir gebären.	Boete en berouw, Verbrijzelen het zondig hart, Dat de druppels van mijn tranen Een milde balsem mogen zijn, Voor U, getrouwe Jezus.
11. <i>Evangelist</i> <i>Judas</i> <i>Evangelist</i>	Da ging hin der Zwölfen einer, mit Namen Judas Ischarioth, zu den Hohenpriestern, und sprach: Was wollt ihr mir geben ? Ich will ihn euch verraten. Und sie boten ihm dreissig Silberlinge. Und von dem an suchte er Gelegenheit, dass er ihn verriete.	Toen ging een van de twaalf, genaamd Judas Iskariot, naar de hogepriesters, en zei: Wat geven jullie mij, als ik Hem aan jullie overlever ? En zij boden hem dertig zilverlingen. Vanaf dat moment zocht hij naar een gelegenheid om Hem te verraden.
12. <i>Eine Stimme</i>	Blute nur, du liebes Herz ! Ach ! ein Kind, das du erzogen, Das an deiner Brust gesogen, Droht den Pfleger zu ermorden, Denn es ist zur Schlange worden.	Bloed nu maar, o liefste hart Ach, een kind dat jij hebt grootgebracht, Dat je aan je borst hebt gezoogd, Dreigt de verzorger te vermoorden, Want het is tot een slang geworden.
13. <i>Evangelist</i>	Aber am ersten Tage der süssen Brot traten die Jünger zu Jesu, und sprachen zu ihm:	Op de eerste dag van de ongedesemde broden, gingen de discipelen naar Jezus toe en vroegen Hem:
14. <i>Eine Stimme</i>	Wo willst du, dass wir dir bereiten, das Osterlamm zu essen ?	Waar wilt U dat wij het paasmaal voor U bereiden ?
15. <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Chor</i>	Er sprach: Gehet hin in die Stadt zu einem, und sprecht zu ihm: Der Meister lässt dir sagen: Meine Zeit ist hier, ich will bei dir die Ostern halten mit meinen Jüngern. Und die Jüngern taten wie ihnen Jesus befohlen hatte, und bereiteten das Osterlamm. Und am Abend setzte er sich zu Tische mit den Zwölfen. Und da sie assen, sprach er: Wahrlich, ich sage euch: Einer unter euch wird mich verraten. Und sie wurden sehr betrübt und huben an, ein jeglicher unter ihnen, und sagten zu ihm: Herr, bin ich's ?	Hij zei: Ga in de stad naar iemand toe die Ik u noemen zal, en zeg hem: de Meester laat u weten: mijn tijd is gekomen, Ik wil met mijn discipelen bij u het paasfeest vieren. En de discipelen deden zoals Jezus hen bevolen had, en bereidden het paasmaal. En die avond ging Hij met de twaalf aan tafel. En toen zij aten sprak Hij: Ik verzeker jullie: een van jullie zal Mij verraden. En zij werden zeer bedroefd, en ieder van hen vroeg aan hem: Heer, ben ik het ?
16. <i>Choral</i>	Ich bin's, ich sollte büssen, An Händen und an Füßen, Gebunden in der Höll. Die Geisseln und die Banden, Und was du ausgestanden, Das hat verdienet meine Seel.	Ik ben het, ik zou moeten boeten, Aan handen en aan voeten, Gebonden in de höll. De zweepslagen, die boeien, En wat Gij hebt doorstaan, Dat heeft mijn ziel verdiend.
17. <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Judas</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i>	Er antwortete und sprach: Der mit der Hand mit mir in die Schlüssel tauchet, der wird mich verraten. Des Menschen Sohn gehet zwar dahin, wie von ihm geschrieben stehet; doch wehe dem Menschen, durch welchen des Menschen Sohn verraten wird ! Es wäre ihm besser, dass derselbige Mensch noch nie geboren wäre. Da antwortete Judas, der ihn verriet, und sprach: Bin ich's, Rabbi ? Er sprach zu ihm: Du sagest's. Da sie aber assen, nahm Jesus das Brot, dankete und brach's und gab's den Jüngern und sprach: Nehmet, essen, das ist mein Leib. Und er nahm den Kelch, und dankete, gab ihnen den, und sprach: Trinket alle daraus; das ist mein Blut des neuen Testaments, welches vergossen wird für viele zur Vergebung der Sünden. Ich sage euch: Ich werde von nun an nicht mehr von diesem Gewächs des Weinstocks trinken, bis an den Tag, da ich's neu trinken werde mit	Hij antwoordde: Degene die tegelijk met Mij zijn hand in de schotel doopt, zal Mij verraden. De Mensenzoon gaat weliswaar heen, zoals van Hem geschreven staat, maar wee de Mens die de Mensenzoon verraadt. Het zou beter voor hem zijn geweest als hij nooit geboren was. Toen antwoordde Judas, die Hem zou verraden: Ben ik het, Rabbi ? Hij zei tegen hem: Jij zegt het. Terwijl zij aten, nam Jezus het brood, bedankte, brak het in stukken en gaf het aan zijn discipelen, en zei: Neem en eet, dit is mijn lichaam. En Hij nam de beker, sprak de dankzegging, gaf hun de beker en zei: Drink allen hieruit, dit is mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond dat vergoten wordt voor velen tot vergeving van zonden. Ik zeg jullie: Ik zal van nu af aan niet meer van deze vrucht van de wijnstok drinken, tot aan de dag dat ik haar opnieuw zal drinken met jullie, in het koninkrijk van

	euch in meines Vaters Reich.	mijn Vader.
18. <i>Eine Stimme</i> (Sopran)	Wiewohl mein Herz in Tränen schwimmt, Dass Jesus von mir Abschied nimmt, So macht mich doch sein Testament erfreut: Sein Fleisch und Blut, o Kostbarkeit, Vermacht er mir in meine Hände. Wie er es auf der Welt mit denen Seinen Nicht böse können meinen, So liebt er sie bis an das Ende.	Hoewel mijn hart in tranen zwent, Nu Jezus van mij afscheid neemt, Ben ik toch blij om wat Hij mij nalaat: Zijn vlees en bloed, o kostbaarheid, Laat Hij na in mijn handen. Zoals Hij hier op aarde met de Zijnen Altijd het beste voor had, Zo heeft Hij hen tot aan het einde lief.
19. <i>Arie</i>	Ich will dir mein Herze schenken, Senke dich, mein Heil, hinein ! Ich will mich in dir versenken; Ist dir gleich die Welt zu klein, Ei, so sollst du mir allein Mehr als Welt und Himmel sein.	Ik wil U mijn hart schenken, Vervul het, Heer, geheel van U Ik wil volkomen in U opgaan; En is U de wereld te klein, Dan zal U voor mij alleen Meer dan aarde en hemel zijn.
20. <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i>	Und da sie den Lobgesang gesprochen hatten gingen sie hinaus an den Ölberg. Da sprach Jesus zu ihnen: In dieser Nacht werdet ihr euch alle ärgern an mir. Denn es stehet geschrieben: Ich werde den Hirten schlagen, und die Schafe der Herde werden sich zerstreuen. Wenn ich aber auferstehe, will ich vor euch hingehen in Galiläam.	En toen ze de lofzang gezongen hadden, gingen zij de Olijffberg op. Daar zei Jezus tegen hen: In deze nacht zal ieder van jullie zich aan Mij ergeren. Want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan, en de schapen van de kudde zullen uiteen gedreven worden, maar wanneer Ik zal zijn opgestaan, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea.
21. <i>Choral</i>	Erkenne mich, mein Hüter, Mein Hirte, nimm mich an ! Von dir, Quell aller Güter, Ist mir viel Guts getan. Dein Mund hat mich gelabet Mit Milch und süsser Kost, Dein Geist hat mich begabet Mit mancher Himmelslust.	Erken mij, mijn Hoeder, Mijn Herder, neem mij aan. Door U, bron van alle goeds, Is mij veel goeds gedaan. Uw mond heeft mij gevoed Met melk en zoete kost, Uw geest heeft mij voorzien Met menige hemelse vreugde.
22. <i>Evangelist</i> <i>Petrus</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Petrus</i> <i>Evangelist</i>	Petrus aber antwortete, und sprach zu ihm: Wenn sie auch alle sich an dir ärgerten, so will ich doch mich nimmermehr ärgern. Jesus sprach zu ihm: Wahrlich, ich sage dir: In dieser Nacht, ehe der Hahn krähet, wirst du mich dreimal verleugnen. Petrus sprach zu ihm: Und wenn ich mit dir sterben müsste, so will ich dich nicht verleugnen. Desgleichen sagten auch alle Jünger.	Petrus antwoordde en zei tegen Hem: Al zullen allen zich aan U ergeren, ik nooit. Jezus zei tegen hem: Ik verzeker je: in deze nacht, nog vóór de haan kraait, zal je Mij driemaal verloochenen. Petrus zei tegen Hem: Ook al moest ik met U sterven, ik zal U niet verloochenen. En datzelfde zeiden alle discipelen.
23. <i>Choral</i>	Ich will hier bei dir stehen; Verachte mich doch nicht ! Von dir will ich nicht gehen, Wenn dir dein Herze bricht. Wenn dein Herz wird erblassen, Im letzten Todesstoss, Alsdenn will ich dich fassen In meinen Arm und Schoss.	Ik wil hier bij U staan Veracht mij toch niet. Ik wil niet van uw zijde wijken, Wanneer U uw hart breekt. Wanneer uw hart zal verbleken, Na de laatste doodsteek, Dan wil ik U bergen In mijn arm en schoot.
24. <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i> <i>Evangelist</i> <i>Jesus</i>	Da kam Jesus mit ihnen zu einem Hofe, der hiess Gethsemane, und sprach zu seinen Jüngern: Setzet euch hie, bis dass ich dort hingehge, und bete. Und nahm zu sich Petrum, und die zween Söhne Zebedäi und fing an zu trauern und zu zagen. Da sprach Jesus zu ihnen: Meine Seele ist betrübt bis an den Tod, bleibet hie und wachtet mit mir.	Toen kwam Jezus met hen bij een hof, genaamd Getsemane, en sprak tot zijn discipelen: Blijven jullie hier zitten, ik ga daar verderop bidden. Hij nam Petrus mee en de beide zonen van Zebedeüs, en Hij begon bedroefd en beangstigd te worden. Toen zei Jezus tegen hen: Mijn ziel is bedroefd tot stervens toe, blijf hier en waak met Mij.
25. <i>Eine Stimme</i> (Tenor) <i>Choral</i>	O Schmerz ! Hier zittert das gequälte Herz; Wie sinkt es hin, wie bleicht sein Angesicht ! Was ist die Ursach aller solcher Plagen ?	O smart, hier siddert het gekwelde hart, Hoe bezwijkt het, hoe verbleekt zijn aangezicht. Wat is de oorzaak van al deze plagen ?

<i>Eine Stimme</i>	Der Richter führt ihn vor Gericht, Da ist kein Trost, kein Helfer nicht.	De Rechter voert Hem voor het gerecht, Daar is geen troost, geen helper.
<i>Choral</i>	Ach ! meine Sünden haben dich geschlagen !	Ach, het zijn mijn zonden die U laten lijden.
<i>Eine Stimme</i>	Er leidet alle Höllenqualen, Er soll vor fremden Raub bezahlen.	Hij ondergaat alle hellepijnen, Hij moet voor vreemden schuld betalen.
<i>Choral</i>	Ich, ach Herr Jesu, habe dies verschuldet, Was du erduldet.	Ik, Heer Jezus, heb de straf verdiend, Die Gij moet dulden.
<i>Eine Stimme</i>	Ach, könnte meine Liebe dir, Mein Heil, dein Zittern und dein Zagen Vermindern oder helfen tragen, Wie gerne blieb ich hier !	Ach, kon mijn liefde U, Mijn Heil, uw angsten en uw plagen Verminderen of helpen dragen, Hoe graag bleef ik hier.
26. <i>Eine Stimme</i> (Tenor)	Ich will bei meinem Jesu wachen.	Ik wil bij mijn Jezus waken.
<i>Choral</i>	So schlafen unsre Sünden ein.	Dan slapen onze zonden in.
<i>Eine Stimme</i>	Meinen Tod Büsst seiner Seelennot; Sein Trauren machet mich voll Freuden.	Voor mijn dood Boet Hij in zijn zielenood Zijn treuren schenkt mij de zaligheid.
<i>Chor</i>	Drum muss uns sein verdienstlich Leiden, Recht bitter und doch süsse sein.	Daarom moet ons zijn dienstbaar lijden, Zeer bitter en toch zoet zijn.
27. <i>Evangelist</i>	Und ging hin ein wenig, fiel nieder auf sein Angesicht und betete, und sprach:	En Hij liep wat verder, wierp zich op de grond, en bad:
<i>Jesus</i>	Mein Vater, ist's möglich, so gehe dieser Kelch von mir; doch nicht wie ich will, sondern wie du willst.	Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze beker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals ik dat wens, maar zoals U dat wenst.
28. <i>Eine Stimme</i> (Bass)	Der Heiland fällt vor seinem Vater nieder, Dadurch erhebt er mich und alle von unserm Falle hinauf zu Gottes Genade wieder. Er ist bereit, den Kelch, des Todes Bitterkeit zu trinken, in welchen Sünden dieser Welt gegossen sind und hässlich stinken, weil es dem lieben Gott gefällt.	De Verlosser valt voor zijn Vader neer, Daardoor verheft Hij mij en allen Van onze zondeval Weer opwaarts, tot Gods genade. Hij is bereid, De beker, de bitterheid van de dood, te drinken, Waarin de zonden van deze wereld Zijn uitgegoten, en afschuwelijk stinken, Omdat het de lieve God behaagt.
29. <i>Arie</i> (Bass)	Gerne will ich mich bequemen, Kreuz und Becher anzunehmen, Trink ich doch dem Heiland nach. Denn sein Mund, Der mit Milch und Honig fließet, Hat den Grund Und des Leidens herbe Schmach Durch den ersten Trunk versüßet.	Graag ben ik bereid, Kruis en beker te aanvaarden, Daarmee volg ik immers de Verlosser. Want zijn mond, Die van melk en honing overvloeit, Heeft de bittere smaak Van het lijden Door die eerste teug verzoet.
30. <i>Evangelist</i>	Und er kam zu seinen Jüngern, und fand sie schlafend, und sprach zu ihnen:	En Hij kwam bij zijn discipelen, en vond ze in slaap, en zei tegen hen:
<i>Jesus</i>	Könnet ihr denn nicht eine Stunde mit mir wachen ? Wachet und betet, dass ihr nicht in Anfechtung fallt ! Der Geist is willig, aber das Fleisch ist schwach.	Kunnen jullie dan niet één uur met Mij waken ? Blijf wakker, en bid dat je niet in verleiding komt. De geest is gewillig, maar het vlees is zwak.
<i>Evangelist</i>	Zum andernmal ging er hin, betete und sprach:	Nogmaals ging Hij verderop, en bad:
<i>Jesus</i>	Mein Vater, ist's nicht möglich, dass dieser Kelch von mir gehe, ich trinke ihn denn, so geschehe dein Wille.	Mijn Vader, indien het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat, tenzij Ik hem drink, zo zal uw wil gebeuren.
31. <i>Choral</i>	Was mein Gott will, das g'scheh allzeit, Sein Will, der ist der beste, Zu helfen den'n er ist bereit, Die an ihn gläuben feste. Er hilft aus not, Der fromme Gott, Und züchtiget mit Massen. Wer Gott vertraut, Fest auf ihn baut, Den will er nicht verlassen.	Wat mijn God wil, dat gebeurt altijd. Zijn wil, dat is de beste, Hij is bereid om hen te helpen, Die vast in Hem geloven. Hij helpt uit nood, De goede God, En straft met mate. Wie God vertrouwt, Vast op Hem bouwt, Die zal Hij niet verlaten.

32. *Evangelist* Und er kam und fand sie aber schlafend, und ihre Augen waren voll Schlafs, Und er liess sie und ging abermal hin und betete zum drittenmal und redete dieselbigen Worte. Da kam er zu seinen Jüngern, und sprach zu ihnen:
- Jesus* Ach ! Wollt ihr nun schlafen und ruhen ? Siehe, die Stunde ist hier, dass des Menschen Sohn in der Sünder Hände überantwortet wird. Stehet auf, lasset uns gehen; siehe, er ist da, der mich verrät.
- Evangelist* Und als er noch redete, siehe, da kam Judas, der Zwölfen einer, und mit ihm eine grosse Schar mit Schwertern und mit Stangen, von den Hohenpriestern und Ältesten des Volks. Und der Verräter hatte ihnen ein Zeichen gegeben, und gesagt: "Welchen ich küssen werde, der ist's, den greifet !" Und alsbald trat er zu Jesu, und sprach:
- Judas* Begrüsset seist du, Rabbi !
- Evangelist* Und küssete ihn. Jesus aber sprach zu ihm:
- Jesus* Mein Freund, warum bist du kommen ?
- Evangelist* Da traten sie hinzu, und legten die Hände an Jesum, und griffen ihn.
- En bij terugkomst vond Hij hen opnieuw slapend, ze konden hun ogen niet openhouden. En Hij liet hen daar, ging wederom verderop, en bad voor de derde maal, waarbij Hij dezelfde woorden sprak. Toen kwam Hij bij zijn discipelen en zei tegen hen:
- Ach, willen jullie nu slapen en rusten ? Zie, het uur is nabij dat de Mensenzoon in de handen van zondaren wordt overgeleverd. Sta op, laten we gaan. Kijk, hij is nabij, die Mij verraadt.
- En terwijl Hij nog sprak, zie, daar kwam Judas, een van de twaalf, en met hem een grote schare met zwaarden en stokken van de hogepriesters en oudsten van het volk. En de verrader had hen een teken gegeven en gezegd: "Degene die ik kus, die is het, die moet je grijpen". En meteen ging hij op Jezus af, en sprak:
- Wees gegroet, Rabbi
- En kuste Hem. Maar Jezus zei tegen hem:
- Mijn vriend, waarom ben je gekomen ?
- Daarop traden zij naar voren, sloegen de handen aan Jezus, en grepen Hem.
33. *Duett und Chor* So ist mein Jesus nun gefangen.
(Sopran und Alt)
- Chor* Lasst ihn, haltet, bindet nicht !
Zwei stimmen Mond und Licht
Ist vor Schmerzen untergegangen,
Weil mein Jesus ist gefangen.
Sie führen ihn, er ist gebunden.
- Chor* Sind Blitze, sind Donner in Wolken verschwunden ?
Eröffne den feurigen Abgrund, o Hölle !
Zertrümmre, verderbe, verschlinge, zerschnelle,
Mit plötzlicher Wut
Den falschen Verräter, das mörderische Blut.
- Zo is mijn Jezus nu gevangen
- Laat Hem, houdt op, bindt Hem niet !
Maan en sterren
Zijn van verdriet ondergegaan,
Omdat mijn Jezus is gevangen.
Ze voeren Hem weg, Hij is geboeid.
Zijn bliksem en donder in wolken verdwenen ?
Open uw vurige afgrond, o hel
Vermorzel, verderf, verslind, vernietig,
Met plotselinge woede
Die valse verrader, die moordenaar.
34. *Evangelist* Und siehe, einer aus denen, die mit Jesu waren, reckete die Hand aus und schlug des Hohenpriesters Knecht, und hieb ihm ein Ohr ab. Da sprach Jesus zu ihm:
- Jesus* Stecke dein Schwert an seinen Ort; denn wer das Schwert nimmt, der soll durchs Schwert umkommen. Oder meinst du, dass ich nicht könnte meinen Vater bissen, dass er mir zuschickte mehr denn zwölf Legion Engel ? Wie würde aber die Schrift erfüllet ? Es muss also gehen.
- Evangelist* Zu der Stund sprach Jesus zu den Scharen:
- Jesus* Ihr seid ausgegangen als zu einem Mörder, mit Schwertern und mit Stangen, mich zu fahen, bin ich doch täglich bei euch gesessen und habe gelehret im Tempel, und ihr habt mich nicht gegriffen. Aber das ist alles geschehen, dass erfüllet würden die Schriften der Propheten.
- Evangelist* Da verliessen ihn alle Jünger, und flohen.
- En zie, een van de degenen die met Jezus waren, strekte zijn hand uit en sloeg de knecht van de hogepriester een oor af. Toen zei Jezus tegen hem:
- Steek je zwaard weer bij je, want wie het zwaard opneemt zal door het zwaard omkomen. Of denk je dat Ik mijn Vader niet kon vragen Mij meer dan twaalf legioenen engelen te sturen ? Hoe zouden dan de Schriften worden vervuld, die zeggen dat het zo zal gebeuren ?
- En Jezus sprak tot de scharen:
- Zoals tegen een moordenaar zijn jullie met zwaarden en stokken er op uit getrokken om Mij gevangen te nemen, terwijl Ik toch dagelijks bij u in de tempel heb gezeten en geleerd, en jullie hebben Mij niet gegrepen. Maar dat alles is gebeurd, zodat wat in de schriften geschreven staat gebeuren zal.
- Toen lieten alle discipelen Hem alleen, en vluchtten.
35. *Choral* O Mensch, beweine dein Sünde gross,
Darum Christus seins Vaters Schoss
Äussert und kam auf Erden;
Von einer Jungfrau rein und zart
Für uns er hie geboren ward,
Er wollt der Mittler werden.
Den Toten er das Leben gab
Und legt darbei all Krankheit ab,
Bis sich die Zeit herdrange,
Dass er für uns geopfert würd,
Trüg unsrer Sünden schwere Bürd
Wohl an dem Kreuze lange.
- O mens, beweene uw grote zonden,
Waardoor Christus zijn Vaders schoot
Verliet en op aarde kwam.
Uit een maagd, rein en teer
Werd Hij hier voor ons geboren.
Hij wilde de Bemiddelaar worden.
De doden gaf Hij het leven terug
En genas alle ziekten,
Totdat de tijd gekomen was,
Dat Hij voor ons geofferd werd,
Droeg Hij de zware last van onze zonden
Langdurig aan het kruis.

TWEDE DEEL

36. *Eine Stimme* (Alt) Ach ! nun ist mein Jesus hin !
- Ach nu is mijn Jezus weg.

<i>Chor</i>	Wo ist denn dein Freund hingegangen, O du Schönste unter den Weibern ?	Waar is uw vriend dan heengegaan, O gij schoonste onder de vrouwen ?
<i>Eine Stimme</i>	Ist es möglich, kann ich schauen ?	Is het mogelijk, kan ik dit aanschouwen ?
<i>Chor</i>	Wo hat sich dein Freund hingewandt ?	Waar is uw vriend dan heengegaan ?
<i>Eine Stimme</i>	Ach ! mein Lamm in Tigerklauen, Ach ! wo ist mein Jesus hin ?	Ach, mijn lam in tijgerklauwen, Ach, waar is mijn Jezus heen ?
<i>Chor</i>	So wollen wir mit dir ihn suchen.	Zo willen wij met u Hem zoeken.
<i>Eine Stimme</i>	Ach ! was soll ich der Seele sagen, Wenn sie mich wird ängstlich fragen ? Ach ! wo ist mein Jesus hin ?	Ach, wat moet ik mijn ziel zeggen, als ze mij angstig zal vragen: Ach, waar is mijn Jezus heen ?
37. <i>Evangelist</i>	Die aber Jesum gegriffen hatten, führten ihn zu den Hohenpriester Kaiphas, dahin die Schriftgelehrten und Ältesten sich versammelt hatten. Petrus aber folgte ihm nach von ferne, bis in den Palast des Hohenpriesters, und ging hinein, und setzte siech bei die Knechte, auf dass er sähe, wo es hinaus wollte. Die Hohenpriester aber und Ältesten und der ganze Rat suchten falsches Zeugnis wider Jesum, auf dass sie ihn töteten, und funden keines.	Degenen die Jezus gevangen genomen hadden, brachten hem naar de hogepriester Kajafas bij wie de schriftgeleerden en oudsten zich verzameld hadden. Petrus volgde Hem van verre tot in het paleis van de hogepriesters, en ging naar binnen en ging bij de knechten zitten, om te zien waar het op uit zou lopen. De hogepriester nu en de oudsten en de gehele raad zochten een valse getuigenis tegen Jezus om Hem ter dood te brengen, en vonden er geen.
38. <i>Choral</i>	Mir hat die Welt trüglich gericht' Mit Lügen und mit falschem G'dicht, Viel Netz und heimlich Stricke. Herr, nimm mein wahr in dieser G'fahr, B'hüt mich für falschen Tücken !	De wereld heeft Mij met bedrog rechtgesproken Met leugens en met vals gedicht, Vele netten en heimlijke strikken. Heer, neem mij waar in dit gevaar, Behoed mij voor hun listen.
39. <i>Evangelist</i>	Und wiewohl viel falsche Zeugen herzutraten, fanden sie doch keins. Zulezt traten herzu zween falsche Zeugen, und sprachen: <i>Zeugen</i> (Alt und Tenor) Er hat gesagt: "Ich kann den Tempel Gottes abbrechen und in dreien Tagen denselben bauen." <i>Evangelist</i> <i>Hohepriester</i> Und der Hohepriester stund auf und sprach zu ihm: Antwortest du nichts zu dem, das diese wider dich zeugen ? <i>Evangelist</i> Aber Jesus schwieg stille.	En hoewel vele valse getuigen naar voren kwamen, vonden zij niets. Tenslotte kwamen twee valse getuigen naar voren, die zeiden: Hij heeft gezegd: "Ik kan Gods tempel afbreken en in drie dagen weer opbouwen." En de hogepriester stond op en zei tegen Hem: Antwoord Gij niet op hetgeen zij tegen U getuigen ? Maar Jezus zweeg.
40. <i>Eine Stimme</i> (Tenor)	Mein Jesus schweigt zu falschen Lügen stille. Um uns damit zu zeigen, Dass sein Erbarmens voller Wille Vor uns zum Leiden sei geneigt, Und dass wir in dergleichen Pein Ihm sollen ähnlich sein Und in Verfolgung stille schweigen.	Mijn Jezus zwijgt op valse leugens stil, Om ons daarmee te tonen, Dat zijn medelijdensvolle wil Voor ons tot lijden is bereid, En dat wij in diezelfde pijn Op Hem dienen te gelijken En bij vervolging ook stil te zwijgen.
41. <i>Arie</i> (Tenor)	Geduld ! Wenn mich falsche Zungen stechen. Leid ich wider meine Schuld Schimpf und Spott, Ei, so mag der liebe Gott Meines Herzens Unschuld rächen.	Geduld ! Als valse tongen mij bestoken, Onderga ik buiten mijn schuld Hoon en spot, Mag dan de lieve God De onschuld van mijn hart wreken.
42. <i>Evangelist</i> <i>Pontifex</i>	Und der Hohepriester antwortete, und sprach zu ihm: Ich beschwöre dich bei dem lebendigen Gott, dass du uns sagest, ob du seiest Christus, der Sohn Gottes ?	En de hogepriester antwoordde, en zei tegen Hem: Ik bezweer U bij de levende God, zeg ons, bent U Christus, de Zoon van God ?
<i>Evangelist</i> <i>Jesus</i>	Jesum sprach zu ihm: Du sagest's. Doch sage ich euch: Von nun an wird's geschehen, dass ihr sehen werdet des Menschen Sohn sitzen zur Rechten der Kraft, und kommen in den Wolken des Himmels.	Jezus zei tegen hem: Jij zegt het. Maar Ik zeg jullie: van nu af aan zullen jullie de Mensenzoon aan de rechterhand van God zien zitten, en komende op de wolken van de hemel.
<i>Evangelist</i> <i>Pontifex</i>	Da zerriss der Hohepriester seine Kleider und sprach: Er hat Gott gelästert; was dürfen wir weiter Zeugnis ? Siehe, jetzt habt ihr seine Gotteslästerung gehört. Was dünket euch ?	Toen scheurde de hogepriester zijn kleren, en riep: Hij heeft God gelasterd, welke getuigenis hebben wij nog nodig ? Nu hebben jullie zijn godslastering gehoord, wat is jullie oordeel ?
<i>Evangelist</i> <i>Chor</i>	Sie antworteten und sprachen: Er ist des Todes schuldig !	Zij antwoordden en spraken: Hij is de dood schuldig !
43. <i>Evangelist</i>	Da speieten sie aus in sein Angesicht, und schlugen ihn mit Fäusten. Etliche aber schlugen ihn ins Angesicht, und	Toen spuwden ze Hem in zijn gezicht en stompten Hem. Sommigen sloegen Hem in het gezicht en riepen:

	sprachen:	
<i>Chor</i>	Weissage uns Christe, wer ist's der dich schlug ?	Voorspel ons, Christus, wie U sloeg ?
44. <i>Choral</i>	Wer hat dich so geschlagen, Mein Heil, und dich mit Plagen So übel zugericht' ? Du bist ja nicht ein Sünder Wie wir und unsre Kinder; Von Missetaten weisst du nicht.	Wie heeft U zo geslagen, Mijn Verlosser, en met kwellingen Zo lelijk toegetakeld ? U bent immers geen zondaar Zoals wij en onze kinderen; Van misdaden weet U niets.
45. <i>Evangelist</i>	Petrus aber sass draussen im Palast; und es trat zu ihm eine Magd und sprach:	Petrus zat nog altijd buiten in het hof. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, die zei:
<i>Erste Magd</i> (Sopran)	Und du warest auch mit dem Jesu aus Galiläa.	Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea.
<i>Evangelist</i>	Er leugnete aber vor ihnen allen, und sprach:	Maar hij loochende voor hen allen, door te zeggen:
<i>Petrus</i>	Ich weiss nicht, was du sagest.	Waar heb je het over ?
<i>Evangelist</i>	Als er aber zur Tür hinausging, sahe ihn eine andere und sprach zu denen, die da waren:	Maar toen hij de poort uitging, zag een ander hem. Ze zei tegen degenen die daar waren:
<i>Zweite Magd</i> (Sopran)	Dieser war auch mit dem Jesu von Nazareth.	Deze hoorde ook bij die Jezus van Nazaret.
<i>Evangelist</i>	Und er leugnete abermal und schwur dazu:	En hij ontkende het nogmaals en zwoer:
<i>Petrus</i>	Ich kenne des Menschen nicht.	Ik ken die man niet.
<i>Evangelist</i>	Und über eine kleine Weile traten hinzu, die da stunden, und sprachen zu Petro:	En na een tijdje kwamen meer mensen die daar stonden erbij, en zeiden tegen Petrus:
<i>Chor</i>	Wahrlich, du bist auch einer von denen; denn deine Sprache verrät dich.	Ongetwijfeld, ook jij bent een van hen, want je uitspraak verraadt je.
<i>Evangelist</i>	Da hub er an, sich zu verfluchen und zu schwören:	Toen begon hij zich te vervloeken en te zweren:
<i>Petrus</i>	Ich kenne des Menschen nicht.	Ik ken die man niet.
<i>Evangelist</i>	Und alsbald krähete der Hahn. Da dachte Petrus an die Worte Jesu, da er zu ihm sagte: "Ehe der Hanh krähen wird, wirst du mich dreimal verleugnen". Und ging heraus und weinete bitterlich.	En terstond kraaide de haan. Toen dacht Petrus aan de woorden van Jezus toen Hij tegen hem had gezegd: "Nog voor de haan kraait zal je Mij driemaal verloochenen". En hij ging naar buiten en weende bitter.
47. <i>Eine Stimme</i> (Alt)	Erbarme dich, Mein Gott, Um meiner Zähren willen ! Schau hier, Herz und Auge weint vor dir Bitterlich.	Heb medelijden, Mijn God, Omwille van mijn tranen. Zie toch, Hart en ogen wenen Bitter om U
48. <i>Choral</i>	Bin ich gleich von dir gewichen, Stell ich mich doch wieder ein; Hat uns doch dein Sohn verglichen Durch sein' Angst und Todespein. Ich verleugne nicht die Schuld; Aber deine Gnad und Huld Ist viel grösser als die Sünde, Die ich stets in mir befinde.	Ook al mocht ik van U zijn afgedwaald, Toch keer ik mij opnieuw tot U; Want uw Zoon bracht ons verzoening Door zijn angst en stervenspijn. Mijn schuld ontken ik niet; Maar uw genade en welwillendheid Is veel groter dan de zonde, Die zich immer in mij bevindt.
49. <i>Evangelist</i>	Des Morgens aber hielten alle Hohepriester und die Ältesten des Volks einen Rat über Jesum, dass sie ihn töteten. Und bunden ihn, führten ihn hin, und überantworteten ihn dem Landpfleger Pontio Pilato. Da das sahe Judas, der ihn verraten hatte, dass er verdammt war zum Tode, gereuete es ihn und brachte herwieder die dreissig Silberlinge den Hohenpriestern und Ältesten, und sprach:	Die ochtend besloten de hogepriesters en de oudsten van het volk dat zij Jezus zouden doden. Ze boeiden Hem, voerden Hem weg, en leverden Hem over aan de landvoogd Pontius Pilatus. Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij ter dood was veroordeeld, kreeg hij berouw en bracht de dertig zilverlingen terug naar de hogepriesters en oudsten, en zei:
<i>Judas</i>	Ich habe übel getan, dass ich unschuldig Blut verraten habe.	Ik heb verkeerd gehandeld door een onschuldige te verraden.
<i>Evangelist</i>	Sie sprachen:	Zij zeiden:
<i>Chor</i>	Was gehet uns das an ? Da siehe du zu !	Wat gaat ons dat aan ? Dat is uw verantwoording.
50. <i>Evangelist</i>	Und er warf die Silberlinge in den Tempel, hub sich davon, ging hin, und erhängete sich selbst. Aber die Hohenpriester nahmen die Silberlinge und sprachen:	Daarop gooide Judas de zilverlingen de tempel in, ging weg, en hing zichzelf op. Maar de hogepriesters raapten de zilverlingen op en zeiden:
<i>Pontifizes</i>	Es taugt nicht, dass wir sie in den Gotteskasten legen, denn es ist Blutgeld.	Wij mogen dit geld niet in de offerkist doen, want het is bloedgeld.

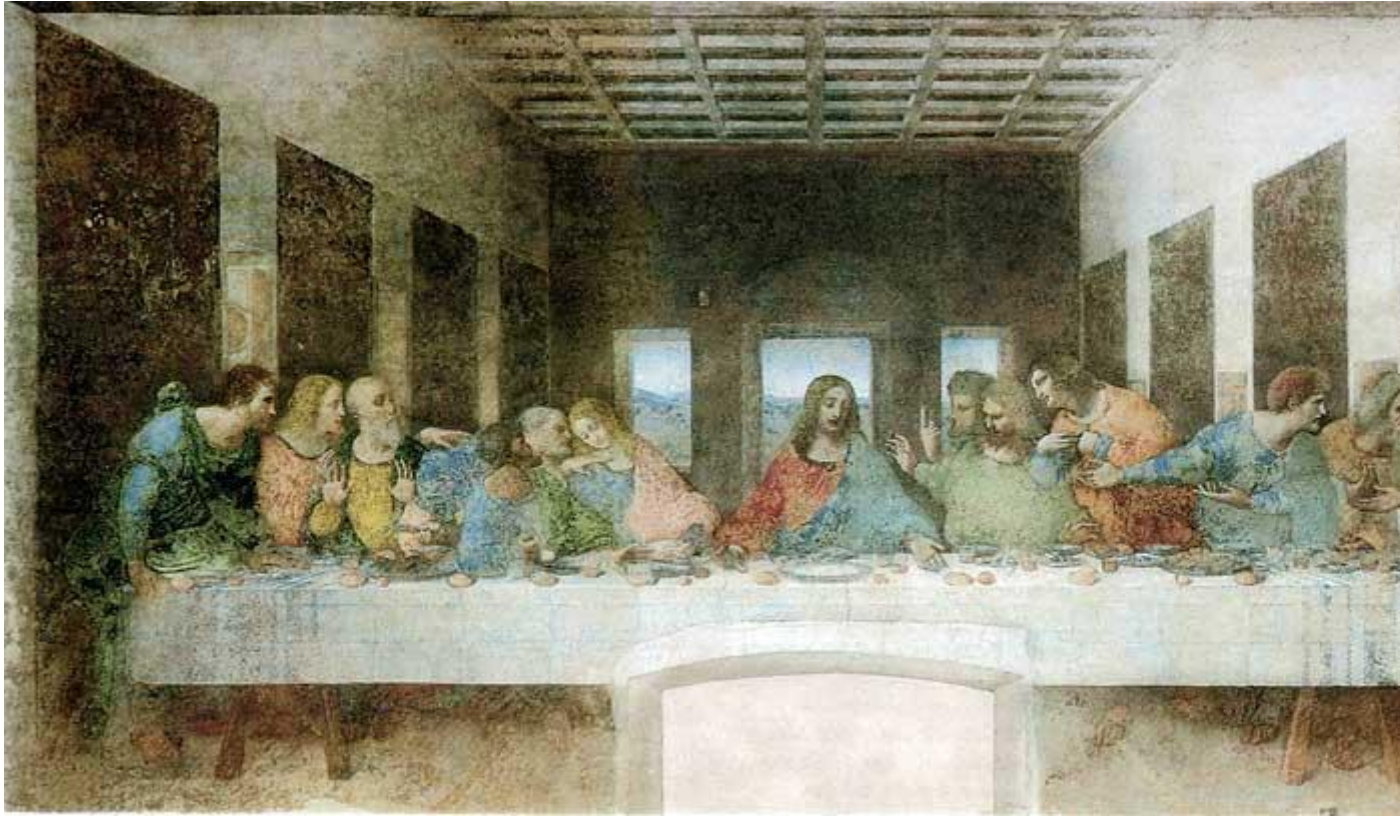
51. <i>Eine Stimme</i> (Bass)	Gebt mir meinen Jesum wieder ! Seht, das Geld, den Mörderlohn, Wirft euch der verlorne Sohn, Zu den Füßen nieder !	Geef mij mijn Jezus terug ! Zie het geld, het moordenaarsloon, Werpt de verloren Zoon u Voor uw voeten neer.
52. <i>Evangelist</i>	Sie hielten aber einen Rat, und kauften einen Töpfersacker darum, zum Begräbnis der Pilger. Daher ist derselbige Acker genennet der Blutacker bis auf den heutigen Tag. Da ist erfüllet, das gesagt ist durch den Propheten Jeremias, da er spricht: "Sie haben genommen dreissig Silberlinge, damit bezahlet ward der Verkaufte, welchen sie kauften von den Kindern Israel, und haben sie gegeben um einen Töpfersacker, als mir der Herr befohlen hat." Jesus aber stand vor dem Landpfleger; und der Landpfleger fragte ihn, und sprach:	En zij overlegden, en kochten land van een pottenbakker, om vreemdelingen te kunnen begraven. Daarom heet die akker nog altijd: de bloedakker. Op deze wijze is vervuld wat is voorspeld door de profeet Jeremia: "Zij hebben dertig zilverlingen genomen, waarmee de Verkochte betaald werd, die zij kochten van de kinderen van Israël, en hebben ze gegeven voor het land van een pottenbakker, zoals de Heer mij bevolen heeft". Jezus stond voor de landvoogd, en de landvoogd vroeg Hem:
<i>Pilatus</i>	Bist du der Jüden König ?	Bent Gij de koning van de Joden ?
<i>Evangelist</i>	Jesus aber sprach zu ihm:	En Jezus zei tegen hem:
<i>Jesus</i>	Du sagest's.	Jij zegt het.
<i>Evangelist</i>	Und da er verklagt ward von den Hohenpriestern und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:	En toen Hij werd beschuldigd door de hogepriesters en oudsten, antwoordde Hij niets. Toen zei Pilatus tegen Hem:
<i>Pilatus</i>	Hörest du nicht, wie hart sie dich verklagen ?	Hoort U niet waarvan zij U allemaal beschuldigen ?
<i>Evangelist</i>	Und er antwortete ihm nicht auf ein Wort, also, dass sich auch der Landpfleger sehr verwunderte.	Maar Hij antwoordde op geen enkele vraag, waarover de landvoogd zich zeer verwonderde.
53. <i>Choral</i>	Befiehl du deine Wege Und was dein Herze kränkt Der allertreusten Pflege Des, der den Himmel lenkt. Der Wolken, Luft und Winden Gibt Wege, Lauf und Bahn, Der wird auch Wege finden, Da dein Fuss gehen kann.	Vertrouw gerust uw leven, En wat uw hart krenkt De trouwste zorg Toe, aan Hem die dat reeds beschikt. Die wolken, lucht en winden In goede banen leidt, Hij zal ook paden vinden, Waarlangs uw voet kan gaan.
54. <i>Evangelist</i>	Auf das Fest aber hatte der Landpfleger Gewohnheit, dem Volk einen Gefangenen loszugeben, welchen sie wollten. Er hatte aber zu der Zeit einen Gefangenen, einen sonderlichen vor andern, der hiess Barrabas. Und da sie versammelt waren, sprach Pilatus zu ihnen:	Op het feest had de landvoogd de gewoonte het volk een gevangene vrij te geven, welke zij wilden. Hij had in die dagen een gevangene, beruchter dan wie ook, genaamd Barabbas. Aan de menigte, die zich verzameld had, vroeg Pilatus:
<i>Pilatus</i>	Welchen wollet ihr, dass ich euch losgebe ? Barrabam oder Jesum, von dem gesagt wird, er sei Christus ?	Wie willen jullie dat ik vrijlaat: Barabbas, of Jezus, van wie gezegd wordt dat Hij de Christus is ?
<i>Evangelist</i>	Denn er wusste wohl, dass sie ihn aus Neid überantworten hatten. Und da er auf den Richtstuhl sass, schickete sein Weib zu ihm und liess ihm sagen:	Want hij wist heel goed dat zij Hem uit afgunst hadden overgeleverd. En terwijl hij op de rechterstoel zat, stuurde zijn vrouw hem de boodschap:
<i>Pilati Weib</i>	Habe du nichts zu schaffen mit diesem Gerechten; ich habe heute viel erlitten im Traum von seinetwegen !	Bemoei je niet met deze rechtvaardige; vannacht heb ik in een droom veel om Hem geleden.
<i>Evangelist</i>	Aber die Hohenpriester und die Ältesten überredeten das Volk, dass sie um Barabas bitten sollten, und Jesum umbrächten. Da antwortete nun der Landpfleger, und sprach zu ihnen:	Maar de hogepriester en de oudsten overreedden het volk te vragen om Barabbas, en Jezus te laten ombrengen.
<i>Pilatus</i>	Welchen wollt ihr unter diesen zweien, den ich euch soll losgeben ?	Toen vroeg de landvoogd aan de menigte: Welke van deze twee willen jullie dat ik vrijlaat ?
<i>Evangelist</i>	Sie sprachen:	Zij riepen:
<i>Chor</i>	Barrabam !	Barabbas !
<i>Evangelist</i>	Pilatus sprach zu ihnen:	Pilatus zei tegen hen:
<i>Pilatus</i>	Was soll ich denn machen mit Jesu, von dem gesagt wird, er sei Christus ?	Wat moet ik dan doen met Jezus, van wie gezegd wordt dat Hij de Christus is ?
<i>Evangelist</i>	Sie sprachen alle:	Zij riepen allen:
<i>Chor</i>	Lass ihn kreuzigen !	Laat Hem kruisigen !
55. <i>Choral</i>	Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe ! Der gute Hirte leidet für die Schafe, Die Schuld bezahlt der Herre, der Gerechte, Für seine Knechte.	Hoe wonderbaarlijk is deze straf: De goede Herder lijdt voor de schapen, De Heer, de Rechtvaardige, moet boeten, voor zijn knechten.
56. <i>Evangelist</i> <i>Pilatus</i>	Der Landpfleger sagte: Was hat er denn Übels getan ?	De landvoogd zei: Wat heeft Hij dan voor kwaad gedaan ?
57. <i>Eine Stimme</i>	Er hat uns allen wohlgetan,	Hij heeft ons allen welgedaan,

(Sopran)	Den Blinden gab er das Gesicht, Die Lahmen macht er gehend, Er sagt uns seines Vaters Wort, Er trieb die Teufel fort, Betrübte hat er aufgerichtet', Er nahm die Sünder auf und an. Sonst hat mein Jesus nichts getan.	De blinden gaf Hij zicht, De verlamden liet Hij weer lopen, Hij bracht ons het Woord van zijn Vader, Hij dreef de duivelen uit, Bedroefden heeft Hij moed ingesproken, Hij ontfermde zich over de zondaars. Iets anders heeft mijn Jezus niet gedaan.
58. <i>Arie</i>	Aus Liebe will mein Heiland sterben, Von einer Sünde weiss er nichts. Dass das ewige Verderben Und die Strafe des Gerichts Nicht auf meiner Seele bleibe.	Uit liefde wil mijn Verlosser sterven, Hij heeft geen zonden begaan. Opdat het eeuwige verderf En de straf van het laatste oordeel Van mijn ziel wordt weggenomen.
59. <i>Evangelist</i> <i>Chor</i> <i>Evangelist</i>	Sie schrieten aber noch mehr und sprachen: Lass ihn kreuzigen ! Da aber Pilatus sahe, dass er nichts schaffete, sondern dass ein viel grösser Getümmel ward, nahm er Wasser und wusch die Hände vor dem Volk, und sprach:	Maar zij schreeuwden des te meer: Laat Hem kruisigen ! Toen Pilatus zag dat hij niets bereikte, maar dat de opschudding des te groter werd, nam hij water en waste zijn handen voor de ogen van de menigte, zeggende:
<i>Pilatus</i>	Ich bin unschuldig an dem Blut dieses Gerechten, sehet ihr zu.	Ik ben onschuldig aan het bloed van deze rechtvaardige, het is jullie verantwoording.
<i>Evangelist</i> <i>Chor</i> <i>Evangelist</i>	Da antwortete das ganze Volk, und sprach: Sein Blut komme über uns und unsre Kinder. Da gab er ihnen Barrabam los; aber Jesum liess er geisseln und überantwortete ihn, dass er gekreuziget würde.	Toen antwoordde de menigte: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen. Toen liet hij Barabbas vrij, maar Jezus liet hij geselen en hij leverde Hem over, om gekruisigd te worden.
60. <i>Eine Stimme</i> (Alt)	Erbarm es Gott ! Hier steht der Heiland angebunden. O Geisselung, o Schläg, o Wunden ! Ihr Henker, haltet ein ! Erweicht euch der Seelen Schmerz, Der Anblick solches Jammers nicht ? Ach ja ! ihr habt ein Herz, Das muss der Martersäule gleich Und noch viel härter sein. Erbarmt euch, haltet ein !	Heb medelijden, God ! Hier staat de Verlosser, vastgebonden. O geseling, o slagen, o wonden ! Jullie beulen, houd op ! Verweekt jullie zielensmart dan niet, Bij de aanblik van zulk lijden ? Ach ja, gij hebt een hart, Dat nog veel harder dan De martelpaal moet zijn. Heb medelijden, houd op !
61. <i>Arie</i>	Können Tränen meiner Wangen nichts erlangen, O, so nehmt mein Herz hinein ! Aber lasst es bei den Fluten, Wenn die Wunden milde bluten, Auch die Opferschale sein !	Kunnen tranen van mijn wangen Niets uitrichten, Neem dan mijn hart erbij. Maar laat bij het vloeien, Wanneer de wonden zacht bloeden, Mijn hart ook de offerschaal zijn.
62. <i>Evangelist</i> <i>Chor</i> <i>Evangelist</i>	Da nahmen die Kriegsknechte des Landpflegers Jesum zu sich in das Richthaus, und sammelten über ihn die ganze Schar, und zogen ihn aus und legeten ihm einen Purpurmantel an, und flochten eine dornene Krone und setzten sie auf sein Haupt, und ein Rohr in seine rechte Hand, und beugeten die Knie vor ihm, und spotteten ihn, und sprachen: <i>Chor</i> Gegrüsst seist du, Jüdenkönig ! <i>Evangelist</i> Und speieten ihn an, und nahmen das Rohr, und schlugen damit sein Haupt.	Toen namen de krijgsknechten van de landvoogd Jezus mee in het gerechtsgebouw, verzamelden de hele bende om Hem heen; ze kleedden hem uit, en trokken Hem een purperen mantel aan, en vlochten een doornenkroon die zij op zijn hoofd zetten, en gaven Hem een rietstaf in zijn rechterhand, en vielen op de knieën voor Hem en bespotten Hem, zeggende: Wees gegroet, gij koning der Joden ! En bespuwden Hem, en namen het riet en sloegen daarmee op zijn hoofd.
63. <i>Choral</i>	O Haupt voll Blut und Wunden, Voll Schmerz und voller Hohn, O Haupt, zu Spott gebunden Mit einer Dornenkron. O Haupt, sonst schön gezieret Mit höchster Ehr und Zier, Jetzt aber hoch schimpfieret, Gegrüsst seist du mir ! Du edles Angesichte, Vor dem sonst schrickt und scheut	O hoofd vol bloed en wonden, Vol leed en overspoeld met hoon, O hoofd, ten spot omwonden Met een doornenkroon. O hoofd, ooit versierd Met de hoogste eer en pracht, Nu echter gesmaad, Ik groet U. U edel aangezicht, Aanbeden en geschuwd

	<p>Das grosse Weltgewichte, Wie bist du so bespeit; Wie bist du so erbleichet ! Wer hat dein Augenlicht, Dem sonst kein Licht nicht gleichet, So schändlich zugericht' ?</p>	<p>Door al dat leeft op aarde, Hoe wordt U nu bespuwd. Hoe bent U thans verbleekt. Wie heeft het licht van uw ogen, Dat anders met geen enkel licht is te vergelijken, Zo vreselijk geschonden ?</p>
64. <i>Evangelist</i>	<p>Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Mantel aus, und zogen ihm seine Kleider, und führeten ihn hin, dass sie ihn kreuzigten. Und indem sie hinausgingen, funden sie einen Menschen von Kyrene mit Namen Simon; den zwungen sie, dass er ihm sein Kreuz trug.</p>	<p>En toen zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem de mantel uit, en trokken Hem zijn kleren aan, en voerden Hem weg om gekruisigd te worden. En buiten gekomen troffen zij een man aan uit Cyrene, genaamd Simon, en dwongen hem zijn kruis te dragen.</p>
65. <i>Eine Stimme</i> (Bas)	<p>Ja, freilich will in uns das Fleisch und Blut zum Kreuz gezwungen sein; Je mehr es unsrer Seele gut, Je herber geht es ein.</p>	<p>Ja, vanzelfsprekend wil in ons het vlees en bloed Tot het kruis gedwongen worden; Hoe beter het is voor onze ziel, Des te bitter is het te aanvaarden.</p>
66. <i>Arie</i>	<p>Komm, süsßes Kreuz, So will ich sagen, Mein Jesu, gib es immer her ! Wird mir mein Leiden einst zu schwer, So hilfst du mir es selber tragen.</p>	<p>Kom, lieflijk kruis, Zo wil ik zeggen, Mijn Jezus, geef het maar aan mij. En wordt mij mijn lijden eens te zwaar, Help Gij mij dan het te dragen.</p>
67. <i>Evangelist</i>	<p>Und da sie an die Stätte kamen mit Namen Golgatha, das ist verdeutschet Schädelstätt, gaben sie ihm Essig zu trinken mit Gallen vermischet; und da er's schmeckete, wollte er's nicht trinken. Da sie ihn aber gekreuziget hatten, teilten sie seine Kleider und wurfen das Los darum, auf dass erfüllet würde, das gesagt ist durch den Propheten: "Sie haben meine Kleider unter sich geteilet, und über mein Gewand haben sie das Los geworfen." Und sie sassen allda und hüteten sein. Und oben zu seinen Häupte hefteten sie die Ursach seines Todes beschrieben, nämlich: "Dies ist Jesus, der Jüden König." Und da wurden zween Mörder mit ihm gekreuziget, einer zur Rechten, und einer zur Linken. Die aber vorübergingen, lästerten ihn, und schüttelten ihre Köpfe, und sprachen:</p>	<p>En toen zij op de plaats kwamen, met de naam Golgotha, ofwel schedelplaats, gaven zij Hem wijn te drinken met gal vermengd; en toen Hij het proefde, wilde Hij het niet drinken. Toen zij Hem gekruisigd hadden, verlootten zij zijn kleren, opdat vervuld werd wat gezegd is door de profeet: "Zij hebben mijn klederen onder elkaar verdeeld, en over mijn gewaad hebben zij het lot geworpen". En zij zaten daar en bewaakten Hem. En boven zijn hoofd plaatsten zij een bord met zijn beschuldiging, namelijk "Dit is Jezus, de koning van de Joden". En met Hem werden twee moordenaars gekruisigd, een aan zijn rechterhand en een aan zijn linkerhand. En degenen die voorbij liepen lasterden Hem, en schudden hun hoofd, en zeiden:</p>
<i>Chor</i>	<p>Der du den Tempel Gottes zerbrichst, und bauest ihn in dreien Tagen, hilf dir selber ! Bist du Gottes Sohn, so steig herab von Kreuz !</p>	<p>Jij die de tempel van God afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red jezelf ! Als Je de Zoon van God bent, kom dan van dat kruis af !</p>
<i>Evangelist</i>	<p>Desgleichen auch die Hohenpriester spotteten sein samt den Schriftgelehrten und Ältesten und sprachen:</p>	<p>Evenzo bespotten Hem ook de hogepriesters en de schriftgeleerden en oudsten, die zeiden:</p>
<i>Chor</i>	<p>Andern hat er geholfen, und kann ihm selber nicht helfen. Ist er der König Israel, so steige er nun vom Kreuz, so wollen wir ihm glauben. Er hat Gott vertrauet; der erlöse ihn nun, lüsted's ihn; denn er hat gesagt: Ich bin Gottes Sohn.</p>	<p>Anderen heeft Hij geholpen, maar zichzelf kan Hij niet helpen. Als Hij de koning van Israël is, laat Hem dan van dat kruis afkomen, dan zullen wij hem geloven. Hij vertrouwde toch op God ? Laat God Hem dan verlossen, als God dat zint. Want Hij heeft gezegd: Ik ben de Zoon van God.</p>
68. <i>Evangelist</i>	<p>Desgleichen schmäheten ihn auch die Mörder, die mit ihm gekreuziget waren.</p>	<p>Ook de moordenaars die met Hem gekruisigd werden, beschimpten Hem.</p>
69. <i>Eine Stimme</i> (Alt)	<p>Ach Golgatha, unselges Golgatha ! Der Herr der Herrlichkeit Muss schimpflich hier verderben, Der Segen und das Heil der Welt Wird als ein Fluch ans Kreuz gestellt. Der Schöpfer Himmels und der Erden Soll Erd und Luft entzogen werden. Die Unschuld muss hier schuldig sterben, Das gehet meiner Seele nah; Ach Golgatha, unselges Golgatha !</p>	<p>Ach Golgatha, onfortuinlijk Golgatha ! De heer der heerlijkheid Moet hier in schande sterven, De zegen en het heil van de wereld Wordt als een vloek aan het kruis geslagen. De Schepper van hemel en aarde Moet aarde en lucht onttrokken worden. De onschuld moet hier schuldig sterven, Dat pijnigt mijn ziel; Ach Golgatha, onfortuinlijk Golgatha !</p>
70. <i>Eine Stimme</i> (Alt)	<p>Sehet, Jesus hat die Hand, Uns zu fassen, ausgespannt. Kommt</p>	<p>Zie, Jezus heeft zijn hand, Om ons te omsluiten, naar ons uitgestrekt. Kom !</p>

<i>Chor</i>	Wohin ?	Waarheen ?
<i>Eine Stimme</i>	In Jesu Armen sucht Erlösung, Nehmt Erbarmen, suchet !	Zoek verlossing in Jezus' armen, Laat u ontfermen, zoek !
<i>Chor</i>	Wo ?	Waar ?
<i>Eine Stimme</i>	In Jesu Armen. Lebet, sterbet, ruhet hier, Ihr verlass'nen Küchlein, Ihr, bleibet	In Jezus' armen. Leef, sterf, rust hier uit, Jullie verlaten kuikens, Blijf
<i>Chor</i>	Wo ?	Waar ?
<i>Eine Stimme</i>	In Jesu Armen.	In Jezus' armen.
71. <i>Evangelist</i>	Und von der sechsten Stunde an war eine Finsternis über das ganze Land, bis zu der neunten Stunde. Und um die neunte Stunde schree Jesus laut, und sprach:	En vanaf het zesde uur was er een duisternis over het hele land tot aan het negende uur. En omtrent het negende uur riep Jezus luid:
<i>Jesus</i>	Eli, Eli, lama asabthani ?	Eli, Eli, lama sabachtani ?
<i>Evangelist</i>	Das ist: "Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen ?". Etliche aber, die da stunden, da sie das höreten, sprachen sie:	Dat is: "mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten ?". Sommigen die daar stonden en dat hoorden, zeiden:
<i>Chor</i>	Der ruft dem Elias !	Hij roept Elia !
<i>Evangelist</i>	Und bald lief einer unter ihnen, nahm einen Schwamm und füllte ihn mit Essig und steckte ihn auf ein Rohr und tränkete ihn. Die andern aber sprachen:	Spoedig kwam een van hen toelopen, nam een spons, vulde die met azijn, stak de spons op een riet, en gaf Hem te drinken. Maar de anderen zeiden:
<i>Chor</i>	Halt ! Lass sehen, ob Elias komme und ihm helfe ?	Wacht, laten we kijken of Elia Hem komt helpen.
<i>Evangelist</i>	Aber Jesus schree abermal laut, und verschied.	Maar Jezus riep wederom met luide stem, en gaf de geest.
72. <i>Chor</i>	Wenn ich einmal soll scheiden, So scheid nicht von mir, Wenn ich den Tod soll leiden, So tritt du denn herfür ! Wenn mir am allerbängsten Wird um das Herze sein, So reiss mich aus den Ängsten Kraft deiner Angst und Pein !	Als ik eenmaal moet sterven, Blijf dan bij mij, Als ik de dood moet lijden, Ben dan mij nabij. Als mij het allerbangste Om het hart zal zijn, Verlos mij uit mijn angsten Door uw angst en pijn.
73. <i>Evangelist</i>	Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriss in zwei Stück, von oben an bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich auf, und stunden auf viel Leiber der Heiligen, die da schliefen, und gingen aus den Gräbern nach seiner Auferstehung, und kamen in die heilige Stadt und erschienen vielen. Aber der Hauptmann und die bei ihm waren und bewahren Jesum, da sie sahen das Erdbeben und was da geschah, erschranken sie sehr, und sprachen:	En zie, het gordijn van de tempel scheurde in tweeën van boven tot onder, en de aarde beefde en de rotsen scheurden, en de graven openden zich, en vele lichamen van de heiligen die ontslapen waren verreezen, en gingen uit de graven na zijn opstanding, en kwamen in de heilige stad en verschenen aan velen. Maar toen de hoofdman en zijn mannen, die Jezus bewaakten, de aardbeving zagen, en de dingen die er gebeurden, schrokken zij zeer en zeiden:
<i>Chor</i>	Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen.	Ongetwijfeld, deze was de Zoon van God.
<i>Evangelist</i>	Und es waren viel Weiber da, die von ferne zusahen, die da waren nachgefolget aus Galiläa und hatten ihm gedient, unter welchen war Maria Magdalena, und Maria, die Mutter Jacobi und Joses, und die Mutter der Kinder Zebedäi. Am Abend aber kam ein reicher Mann von Arimathia, der hiess Joseph, welcher auch ein Jünger Jesu war, der ging zu Pilato und bat ihn um den Leichnam Jesu. Da befahl Pilatus, man sollte ihm ihn geben.	En er waren daar veel vrouwen die Jezus waren gevolgd uit Galilea en Hem hadden gediend, die van verre toezagen. Onder hen waren Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jacobus en Jozef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs. 's Avonds kwam een rijke man van Arimathea, met de naam Jozef, die tevens een discipel van Jezus was. Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Toen gaf Pilatus de opdracht dat men het hem moest geven.
74. <i>Eine Stimme</i> (Bas)	Am Abend, da es kühle war, ward Adams Fallen offenbar; Am Abend drücket ihn der Heiland nieder. Am Abend kam die Taube wieder und trug ein Ölblatt in dem Munde. O schöne Zeit ! O Abendstunde ! Der Friedenschluss ist nun mit Gott gemacht, Denn Jesus hat sein Kreuz vollbracht. Sein Leichnam kömmt zur Ruh, Ach ! liebe Seele, bitte du, Geh, lasse dir den toten Jesum schenken, O heilsames o köstlichs Angedenken !	's Avonds, toen het koel was, Werd de zondeval van Adam openbaar; 's Avonds buigt zich de Verlosser neer. 's Avonds keerde de duif terug, en bracht een olijftak mee. O schone tijd, o avondstond. De vrede is nu met God gesloten, Want Jezus heeft zijn werk volbracht. Zijn lichaam komt tot rust, Ach, lieve ziel, ik smeek je, Ga, laat u de dode Jezus schenken, O heilzaam, o kostbaar aandenken.
75. <i>Arie</i>	Mache dich, mein Herze, rein,	Maak u, mijn hart, vrij van zonden,

	Ich will Jesum selbst begraben. Denn er soll nunmehr in mir Für und für Seine süsse Ruhe haben. Welt, geh aus, lass Jesum ein !	Ik wil Jezus zelf begraven. Want Hij zal voortaan in mij Meer en meer Zijn zoete rust hebben. Wereld, ga uit, laat Jezus binnen.
76. <i>Evangelist</i>	Und Joseph nahm den Leib und wickelte ihn in ein rein Leinwand und legte ihn in sein eigen neu Grab welches er hatte lassen in einen Fels hauen, und wälzete einen grossen Stein vor die Tür des Grabes, und ging davon. Es war aber allda Maria Magdalena und die andere Maria, die satzten sich gegen das Grab. Des andern Tages, der da folget nach dem Rüsttage, kamen die Hohenpriester und Pharisäer sämtlich zu Pilato und sprachen:	En Jozef nam het lichaam, wikkelde het in schoon linnen en legde het in zijn eigen nieuwe graf, dat hij in een rots had laten uithouwen, en wentelde een grote steen voor de ingang van het graf, en vertrok. Daarbij waren ook Maria Magdalena en de andere Maria, die tegenover het graf gingen zitten. De volgende morgen, na de voorbereiding voor het feest, kwamen de hogepriesters en farizeeën samen bij Pilatus, en zeiden:
<i>Chor</i>	Herr, wir haben gedacht, dass dieser Verführer sprach, da er noch lebete: "Ich will nach dreien Tagen wieder auferstehen." Darum befiehl, dass man das Grab verwahre bis an den dritten Tag, auf dass nicht seine Jünger kommen, und stehlen ihn, und sagen zu dem Volk: Er ist auferstanden von den Toten, und werde der letzte Betrug ärger denn der erste !	Heer, wij herinneren ons dat deze verleider bij zijn leven heeft gezegd: Ik zal na drie dagen wederopstaan. Geef daarom opdracht dat het graf bewaakt wordt tot op de derde dag. Zodat zijn discipelen Hem niet kunnen komen stelen, en tegen het volk zeggen: Hij is opgestaan uit de doden. Zo zou de laatste leugen nog erger zijn dan de eerste.
<i>Evangelist</i> <i>Pilatus</i>	Pilatus sprach zu ihnen: Da habt ihr die Hüter; gehet hin und verwahret's, wie ihr's wisset !	Pilatus sprak tot hen: Hier hebben jullie de bewakers, vertrek en bewaak het graf zoals jullie dat willen.
<i>Evangelist</i>	Sie gingen hin und verwahreten das Grab mit Hütern, und versiegelten den Stein.	Zij vertrokken, zetten wachtposten neer bij het graf, en verzegelden de steen.
77. <i>Eine Stimme</i> (Bas)	Nun ist der Herr zur Ruh gebracht.	Nu is de Heer te ruste gelegd.
<i>Chor</i>	Mein Jesu, gute Nacht !	Mijn Jezus, goede nacht.
<i>Eine Stimme</i> (Tenor)	Die Müh ist aus, die unsre Sünden ihm gemacht.	De last van onze zonden is van Hem afgenomen.
<i>Chor</i>	Mein Jesu, gute Nacht !	Mijn Jezus, goede nacht.
<i>Eine Stimme</i> (Alt)	O selige Gebeine, Seht, wie ich euch mit Buss Und Reu beweine, Dass euch mein Fall in solche Not gebracht !	O zalig gebeente, Zie hoe ik U met boete En berouw beweene. Omdat mijn zonden U in zulke Nood hebben gebracht.
<i>Chor</i>	Mein Jesu, gute Nacht !	Mijn Jezus, goede nacht.
<i>Eine Stimme</i> (Sopran)	Habt lebenslang Vor euer Leiden tausend Dank, Dass ihr mein Seelenheil so wert geacht'.	Mijn leven lang Zal ik U danken voor uw lijden, Omdat mijn heil U zo ter harte ging.
<i>Chor</i>	Mein Jesu, gute Nacht !	Mijn Jezus, goede nacht.
<i>Chor</i>	Wir setzen uns mit Tränen nieder Und rufen dir im Grabe zu: Ruhe sanfte, sanfte ruh ! Ruht, ihr ausgesognen Glieder ! Euer Grab und Leichenstein Soll dem ängstlichen Gewissen Ein bequemes Ruhekkissen. Und der Seelen Ruhstatt sein. Höchst vergnügt schlummern da die Augen ein. Wir setzen uns mit Tränen nieder Und rufen dir im Grabe zu: Ruhe sanfte, sanfte ruh !	Huilend gaan wij zitten En roepen U in het graf toe: Rust in vrede, rust zacht. Rust nu, uitgeputte ledenmaten. Uw graf en uw grafsteen Zullen voor het angstige geweten Een aangenaam hoofdkussen En rustplaats voor de ziel zijn. Vergenoegd sluimeren de ogen toe. Huilend gaan wij zitten En roepen U in het graf toe: Rust in vrede, rust zacht.
	Christian Friedrich Henrici (Picander) 1729	Mark Nauta 2007

Meer over de [Matthäus Passion](#).